

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík
nefndasvid@althingi.is

Hagsmunasamtök Heimilanna

Stöndum vörð um heimilin sem grunnskólá samfélaginu

www.heimilin.is - heimilin@heimilin.is

Frakkastigur 27, Húsnæði Tækniskólans, 101 Rvk

Reykjavík, 22. nóvember 2012
HH2012R3.1U294

Efni: Umsögn Hagsmunasamtaka heimilanna um 294. mál, frumvarp til laga á 141. löggjafarþingi
Um breytingu á lögum um stimpilgjald, nr. 36/1978, með síðari breytingum

Stimpilgjald (afnám stimpilgjalda vegna kaupa á íbúðarhúsnæði einstaklings)

Hagsmunasamtök heimilanna taka undir röksemdir í athugasemdum frumvarpsins, um að afnám stimpilgjalda yrði til hagsbóta fyrir heimili og að ekki sé rétt að ríkið hafi tekjur af kaupum fólks á íbúðarhúsnæði. Samtökin telja að afnám stimpilgjalda sé nauðsynleg forsenda fyrir heilbrigðri samkeppni á lánamarkaði og þar með eðlilegri verðmyndun lántökukostnaðar. Gjöldin hafa til þessa haft þau áhrif að hindra neytendur í því að færa lánaviðskipti sín þangað sem þeir eru hvað ánægðastir með viðskiptakjör og þjónustu. Með því að ryðja úr vegi þeirri hindrun sem felst í stimpilgjöldum yrði stigið mikilvægt skref í átt að virkari samkeppni á lánamarkaði, sem er til þess fallið að veita lánastofnunum mikilvægt aðhald gagnvart lánakjörum og þjónustugæðum.

Auk stimpilgjalda standa neytendur frammi fyrir fleiri hindrunum af svipuðum toga. Má þar nefna lántökugjöld sem lánveitendur leggja á í hlutfalli við lánsfjárhæð. Frá sjónarmiði lántakanda fela slík gjöld í sér sambærilegar samkeppnishindranir og gildir þá einu hvort þau renna til lánveitanda eða ríkissjóðs. Með sömu rökum og eiga við um stimpilgjöld mælast samtökin til þess að lögð verði takmörk við lántökukostnaði þannig að hann miðist við fasta fjárhæð samkvæmt gjaldskrá lánveitanda frekar en prósentuhlutfall af höfuðstól. Þannig yrði lántökukostnaðurinn jafnframt gegnsær sem myndar aðhald gagnvart því að hann endurspegli í raun og veru hóflegt endurgjald fyrir skjalaumsýslu og þess háttar, fremur en að líkjast aukaskatti eða vaxtaálagi á lánveitinguna.

Loks mælast samtökin til þess að skrefið verði tekið til fulls og lagt bann við samningsákvæðum sem kveða á um uppgreiðslugjöld. Fyrir því eru sömu rök og tíunduð hafa verið um mikilvægi þess að neytendum sé gert kleift að leita með viðskipti sín þangað sem þeir séu hvað ánægðastir.

Yrði viðskiptavinum fjármálastofnana gert auðveldara að færa viðskipti sín milli lánveitanda gæti það stuðlað að heilbrigðari samkeppni, markvissari verðmyndun og bættu fjármálalæsi neytenda. Ryðja þarf úr vegi íþyngjandi kostnaði og öðru því sem kann að hindra ábyrga neytendahegðun.

Með hliðsjón af ofangreindu gera samtökin meðfylgjandi breytingartillögur við frumvarpið.

**Athugasemdir við einstakar greinar frumvarpsins
(breytingartillögur Hagsmunasamtaka Heimilanna)**

1. gr.

Greinin orðist svo:

Eftirfarandi breytingar verða á 35. gr. laga nr. 36/1978 um stimpilgjald:

- a. Við greinina bætist nýr töluliður, svohljóðandi:
Skuldabréf og tryggingarbréf sem tryggð eru með veði í fasteign, kaupsamningar, afsöl, og önnur skjöl sem gefin eru út vegna kaupa á íbúðarhúsnæði.
- b. 35. gr. a. laganna fellur brott.
- c. Ákvæði til bráðabirgða III í lögnum fellur brott.

2. gr.

Greinin orðist svo:

Við 6. gr. laga nr. 121/1994 um neytendalán bætist ný málsgrein svohljóðandi:

Gjaldskrá lánskostnaðar samkvæmt 2. tl. 1. mgr. er skylt að birta á starfsstöð lánveitanda með föstum kostnaði þeirra lána sem neytendum standa til boða. Óheimilt er að kveða á um breytilegan eða hlutfallslegan lánskostnað í gjaldskrá.

3. gr.

Á eftir 2. gr. komi ný grein svohljóðandi:

Eftirfarandi breytingar verða á 16. gr. a. laga nr. 121/1994 um neytendalán:

- a. Orðin „með breytilegum vöxtum“ í 1. mgr. falla brott.
- b. Orðin „, ef upphaflegur höfuðstóll lánsins er að jafnvirði 50 millj. kr. eða minna“ í 1. mgr. falla brott.
- c. 3. og 4. mgr. falla brott.

4. gr.

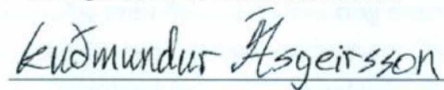
Á eftir 3. gr. komi ný grein svohljóðandi:

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Loks er rétt að benda á að í nýju frumvarpi til endurskoðunar laga um neytendalán,¹ eru að nokkru leyti lagðar takmarkanir við uppgreiðslugjöldum sbr. 18. gr. frumvarpsins. Samtökin telja þó að þar sé ekki gengið nógu langt, og vilja koma á framfæri þeirri hugmynd að gera breytingartillögu um að lagðar verði skýrari takmarkanir við uppgreiðslugjöldum, ásamt hlutfallslegum lántökugjöldum, af þeim ástæðum sem hér hafa verið raktar.

Virðingarfyllst,

f.h. Hagsmunasamtaka heimilanna

Guðmundur Ásgeirsson, varaformaður

¹ Þingskjal 228 — 220. mál. Frumvarp til laga um neytendalán: <http://www.althingi.is/alttext/141/s/0228.html>

Nefndasvið Alþingis
Efnahags- og viðskiptanefnd
Austurstræti 8 – 10.
150 Reykjavík

Alþingi
Erindi nr. Þ 141/1362
komudagur 6.2.2013

HVERFISGÖTU 105
101 REYKJAVÍK

SÍMI 545 1200
FAX 545 1212
Netfang ns@ns.is
www.ns.is

Reykjavík, 6. febrúar 2013

Athugasemdir við frumvarp til laga um breytingar á lögum nr. 36/1978 um stimpilgjald, með síðari breytingum (afnám stimpilgjalda vegna kaupa á íbúðarhúsnæði einstaklings), 294. mál.

Umsögn Neytendasamtakanna um ofangreint frumvarp þegar það var lagt fram sem 415. mál á 140. löggjafarþingi var svohljóðandi:

„Umsögn Neytendasamtakanna um 44. mál á yfirstandandi þingi, en það frumvarp fjallaði um afnám stimpilgjalda af afsalsskjölum, kaupsamningum og veðskuldabréfum vegna kaupa á íbúðarhúsnæði, dags. 14. nóvember 2011, var svohljóðandi:

„Neytendasamtökin hafa löngum lýst sig andvíg stimpilgjaldi vegna húsnæðiskaupa og gildir þá einu hvort um er að ræða fyrstu eign eða ekki. Stimpilgjöld vegna kaupsamninga á fasteignum (0,4%) geta t.a.m. numið töluvert háum fjárhæðum og oft er um að ræða kostnað sem fólk gerir ekki ráð fyrir þegar áætlað er að kaupa nýtt húsnæði. Sömu sögu má segja um stimpilgjöld vegna lána til fasteignakaupa (1,5%). Sé ætlunin að taka nýtt lán vegna kaupa á nýrri fasteign getur kostnaður vegna þessara atriða hæglega numið hundruðum þúsunda og getur hann því hæglega dregið úr hvata fólks til að skipta um húsnæði.

Afnám stimpilgjalda er gamalt baráttumál Neytendasamtakanna og má nefna hér kafla úr samþykktum þings Neytendasamtakanna árið 2006:

Stimpilgjaldið er ósanngjörn skattlagning. Í fyrsta lagi er það þung byrði fyrir ungt fólk sem er að kaupa sér húsnæði í fyrsta skipti. Í öðru lagi kemur það illa niður á fólki sem á í greiðsluvanda og þarf að skuldbreyta lánnum sínum. Einnig dregur það úr hreyfanleika neytenda á fjármálamarkaði og þar með nauðsynlegu aðhaldi neytenda að þessum markaði.

Því telja samtökin jafnframt brýnt að gengið sé lengra en frumvarp þetta kveður á um, og að stimpilgjald sé einnig afnumið endanlega þegar um er að ræða endurfjármögnun, en ekki aðeins með bráðabirgðarákvæðum eins og nú er.

Neytendasamtökin styðja því frumvarp þetta með ádurnefndum fyrirvara og hvetja eindregið til samþykktar þess.“

Þessi sjónarmið eiga enn að fullu við og Neytendasamtökin eru því fylgjandi markmiðum þess frumvarps sem hér um ræðir en telja þó rétt að benda á eftirfarandi:

Efnisgreining frumvarpsins er „afnám stimpilgjalda vegna kaupa á íbúðarhúsnæði einstaklings“. Þá er í greinargerð fjallað jöfnum höndum um stimpilgjöld vegna veðskuldabréfa og tryggingarbréfa annars vegar og vegna afsala og kaupsamninga hins vegar. Jafnframt segir í upphafi greinargerðar að lagt sé til að stimpilgjöld vegna kaupa einstaklinga á íbúðarhúsnæði til eigin nota verði afnumin. Má því ráða að markmiðið hafi verið, og það markmið styðja samtökin heils hugar, að afnema jafnt stimpilgjöld vegna kaupsamninga sem og lána. Frumvarpið sjálft, sem í raun er aðeins ein grein auk gildistökuákvæðis, kveður þó aðeins á um breytingar á 35. gr. a laga um stimpilgjald. Ekki verður þó betur séð en sú grein kveði einungis á um stimpilfrelsi skuldabréfa og tryggingarbréfa við fyrstu kaup, en ekki kaupsamninga og afsalsgerninga. Því virðist ákveðið misræmi milli heitis frumvarpsins og þeirra markmiða sem sett eru fram í greinargerð annars vegar og þeirra breytinga sem 1. gr. frumvarpsins mundi leiða af sér hins vegar. Neytendasamtökin telja mikilvægt að vinna nánar úr þessu atríði þannig að skýrt sé hvort frumvarpinu er ætlað að afnema stimpilgjöld vegna kaupa á íbúðarhúsnæði yfirleitt eða einungis stimpilgjöld vegna skulda- og tryggingarbréfa.

Um d- og e-lið 1. gr.: Með e-lið er lögð til breyting á 2. málslíð 6. mgr. 35. gr. a. Eina breytingin sem lögð er til á 1. málslíð nefndrar greinar kemur hins vegar fram í d-lið 1. gr. frumvarpsins, en þar er lagt til að „séu uppfyllt“ breytist í „sé uppfyllt“. Hins vegar er það svo að í 1. málslíð 6. mgr. 35. gr. a. er talað um „fyrstu kaup“, og því þyrfti að fella burt „fyrstu“ úr 1. málslíð svo samræmi sé milli allra málsgreina 35. gr. a.

Um g-lið 1. gr.: Hér er í raun, þar sem með frumvarpinu er lögð til varanleg breyting á lögnum en ekki setning bráðabirgðaákvæða, um að ræða breytingartillögu á 24. og 26. gr. laganna. Telja samtökin því eðlilegra, með tilliti til skýrleika laganna, að lagðar verði til orðalagsbreytingar á þeim greinum sjálfum fremur en að málsgrein þessa efnis verði bætt við 35 gr. a. Raunar verður ekki séð að þessi liður feli í sér efnislegar breytingar á lögnum en ákvæði til bráðabirgða III er samhljóða þessu ákvæði, að öðru leyti en því að í ákvæði til bráðabirgða III er einnig kveðið á um að ekki skipti máli hvort um nýjan kröfuhafa sé að ræða samkvæmt hinu nýja fasteignaveðskuldabréfi. Neytendasamtökin telja afar brýnt að sú regla haldist áfram í lögnum enda er hún afar mikilvæg í þeim tilgangi að stuðla að hreyfanleika á fjármáلامarkaði.

Með framangreindum fyrirvörum styðja Neytendasamtökin umrætt frumvarp en telja þó óumflýjanlegt að vinna frumvarpið ítarlegar þannig að yfirlýst markmið þess náist. Þá ítreka Neytendasamtökin þá kröfu sína að stimpilgjöld verði afnumin að fullu.“

Er það mat samtakanna að ofngreindar athugasemdir eigi enn að fullu við, en mjög litlar breytingar hafa verið gerðar á umræddu frumvarpi frá því það var síðast lagt fram. Eina efnislega breytingin sem gerð hefur verið á frumvarpstextanum er sú að þegar frumvarpið var síðast lagt fram var eina skilyrði niðurfellingar skv. 1. mgr. 35. gr. laganna það að „lánsfjárhæð sú sem fram kemur í hinu stimpilfrjálsa skjali skuli einvörðungu ætluð til fjármögnunar kaupa á viðkomandi fasteign“ Nú er hins vegar einnig kveðið á um það að „kaupandi íbúðarhúsnæðis, og skuldari samkvæmt hinu stimpilfrjálsa skjali, sé þinglýstur eigandi að a.m.k. helmingi eignarhluta í þeirri fasteign sem keypt er“. Þessi breyting er að mati Neytendasamtakanna síst til bóta enda geta ýmsar gildar ástæður legið að baki því

að t.a.m. hjón og sambúðarfólk kýs að hafa hlutfallslega skiptingu eignarhluta með öðrum hætti en 50:50.

Ítreka samtökin því þá afstöðu sína að vinna þurfi frumvarp þetta mun ítarlegar svo það sé í samræmi við yfirlýst markmið í greinargerð.

Virðingarfyllst,
f.h. Neytendasamtakanna,

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8-10

150 REYKJAVÍK

Reykjavík, 5. febrúar 2013

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um stimpilgjald, nr. 36/1978, með síðari breytingum, 294. mál.

Efnahags- og viðskiptanefnd hefur óskað eftir umsögn Samtaka atvinnulífsins um ofangreint frumvarp. Í frumvarpinu er lagt til að stimpilgjöld vegna kaupa einstaklinga á íbúðarhúsnæði til eigin nota verði afnumin.

Samtök atvinnulífsins hafa um langt skeið talað fyrir afnámi stimpilgjalda sem skerða samkeppnishæfni íslenskra fyrirtækja, því slík gjöld hafa verið lögð af í helstu viðskiptalöndum Íslands. Stimpilgjald leggst einkum á einstaklinga við fasteignakaup, þó ekki vegna kaupa á húsnæði í fyrsta sinn. Þar sem skatturinn veitir rétt til vaxtabóta er hann að hluta til endurgreiddur einstaklingum ári eftir að hann er innheimtur. Almenn þekking er á Norðurlöndunum að lagt sé á stimpilgjald í annað sinn í tengslum við endurfjármögnun lána.

Stimpilgjöld eru handahófskenndur skattur. Þau fyrirtæki sem hafa til þess leiðir víkja sér að mestu undan því að greiða skattinn á meðan önnur fyrirtæki komast ekki hjá því að greiða hann. Tekjur ríkisins af stimpilgjöldum árið 2012 voru áætlaðar 3,6 ma.kr. og 4,1 ma.kr. á árinu 2013. Samkvæmt lauslegri athugun fjármálaráðuneytis má ætla að um helmingur tekna af stimpilgjöldum tengist fasteignaviðskiptum.

Samtök atvinnulífsins leggja til að stimpilgjöld verði afnumin í áföngum á þremur árum. Í fyrsta áfanga verði afnumin stimpilgjöld við endurfjármögnun lána, óháð því hvort um sé að ræða lán vegna íbúðarkaupa eða atvinnurekstrar, og á útgáfu hlutabréfa. Síðan yrðu felld niður stimpilgjöld af öllum viðskiptum tengdum íbúðarhúsnæði og að lokum yrðu önnur stimpilgjöld felld niður. Í stað stimpilgjalda komi notendagjald til þess að standa straum af kostnaði við skjalaskráningu og varðveislu í tengslum við fasteignaviðskipti.

Sé ekki vilji til að lögfesta nú framangreinda áfanga um afnám stimpilgjalda með gildistöku á næstu þremur árum, þá leggja samtökin áherslu á að til viðbótar ákvæðum frumvarpsins komi ákvæði um að afnema stimpilgjöld við endurfjármögnun lána vegna atvinnurekstrar og á útgáfu hlutabréfa.

Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka atvinnulífsins

Alþingi
Erindi nr. P 141/1395
komudagur 7.2.2013

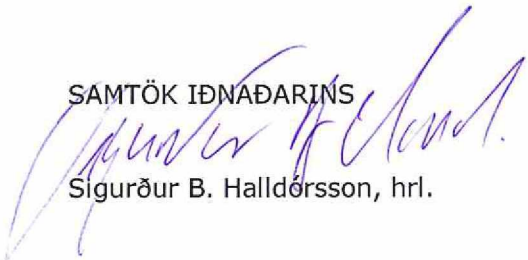
Nefndasvið Alþingis
Austurstræti 8 - 10
150 Reykjavík

Reykjavík, 7. febrúar 2013.

Efni: Umsögn um frumvarp til laga um breytingu á lögum um stimpilgjald, nr. 36/1978, með síðari breytingum (afnám stimpilgjalda vegna kaupa á íbúðarhúsnæði einstaklings)

SI styðja frumvarpið eindregið. Samtökin taka undir það sem fram kemur í athugasemdum með frumvarpinu að stimpilgjald er óverjandi skattur sem lagður er á fólk og fyrirtæki sem taka lán í formi verðskuldabréfa.

SAMTÖK IÐNAÐARINS

Sigurður B. Halldórsson, hrl.

Alþingi
Erindi nr. P 141/1339
komudagur 4.2.2013

1. febrúar 2013
1301266

Nefndasvið Alþingi
nefnasvid@althingi.is
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Með skeyti dags. 28. janúar 2013 óskaði efnahags- og viðskiptanefnd Alþingis eftir umsögn Seðlabanka Íslands um frumvarp til laga um stimpilgjald (afnám gjalds vegna kaupa á íbúðarhúsnæði), 294. mál á 141. löggjafarþingi.

Seðlabankinn veitti í apríl 2012 umsögn um frumvarp sama efnis (mál 415 á 140. þingi). Bankinn ítrekar afstöðu sína og vísar í fyrri umsögn.

Virðingarfyllst,
SEÐLABANKI ÍSLANDS

Jón P. Sigurgeirsson
framkvæmdastjóri

Fylgiskjöl: Umsögn Seðlabanka Íslands um frumvarp til laga um breytingu á lögum um stimpilgjald, 415. mál á 140. þingi, dags. 13.4.2012.

13. apríl 2012
SÍ-83411

Nefndasvið Alþingis
nefnasvid@althingi.is
Austurstræti 8 – 10
150 Reykjavík

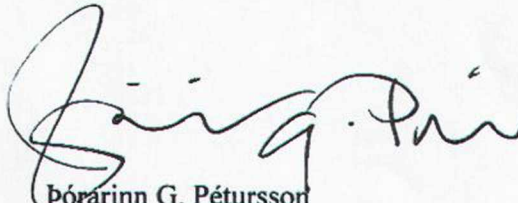
Með skeyti dags. 29. mars 2012 óskaði Efnahags- og viðskiptanefnd eftir umsögn Seðlabanka Íslands um frumvarp til laga um breytingu á lögum um stimpilgjald, mál nr. 415 á 140. þingi. Meginbreytingin skv. frumvarpinu er að ákvæði 35.gr.a í nógildandi lögum um að kaup á fyrstu íbúð séu undanþegin stimpilgjaldi, gildi framvegis um öll íbúðakaup.

Seðlabankinn veitti í nóvember 2011 umsögn um frumvarp sama efnis (mál 44 á 140. þingi) og benti þá á þrjú atriði sem þyrfti að ígrunda áður en frumvarpið yrði að lögum: Í fyrsta lagi væri fjárhagur ríkisins afar þröngur og því lítið svigrúm til skattalækkana, nema að á móti séu aðrar tekjur tryggðar eða búið sé að skilgreina útgjöld sem eigi að skera niður. Í öðru lagi væri þörf á að skilgreina og þróa tæki til þjóðhagsvarúðar og þar gæti munað um áhrif af sveigjanlegri gjaldtöku af miklum og hagsveiflunæmum umsvifum svo sem íbúðaviðskiptum og -byggingum (sbr. Peningastefnan eftir höft, *Sérrit* Seðlabankans nr. 4, desember 2010). Í þriðja lagi var vísað til aukinna umsvifa á íbúðamarkaði síðustu misserin, sem drægi úr þörf á frekari örvun (sbr. umfjöllun í *Peningamálum* Seðlabankans 2011/4).

Þessar ábendingar eru enn í fullu gildi. Til viðbótar er vert að benda á að í þeim fjárhagsvanda sem nú blasir við mörgum íbúðaeigendum verður ríkisvaldið að velja vandlega hvernig það ver fjármunum til að bæta hag þeirra. Almenn niðurfelling gjalda á önnur eða þriðju íbúðakaup er tæpast markviss aðferð til þess.

Virðingarfyllst,
SEÐLABANKI ÍSLANDS

Már Guðmundsson
seðlabankastjóri

Þórarinn G. Pétursson
aðalhogfræðingur